

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Active Learning Activities Combined with English Communication Skills Training Packages That Promotes Learning Achievement and Creative Thinking of Prathom Suksa 5 Students

เยาวลักษณ์ ภาวะโชติ¹

Yaowaluk Pawachot¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุก ประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุก ประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพิจิตร จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบความสามารถในการสื่อสาร แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สูตร E1/E2 สูตร E.I และการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ The Wilcoxon matched – pairs signed – ranks test ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.96/77.14 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6678 หรือมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 66.78 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบเชิงรุก, ชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความคิดสร้างสรรค์, ดัชนีประสิทธิผล, เจตคติ

¹ ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

¹ Special expertise teachers, Municipal School 4, Taphan Hin Municipality Phichit Province

Abstract

The purposes of this research were to study the effectiveness and to study the effectiveness index of active learning activities combined with the English communication skills training packages and to compare ability to communicate in English, creative thinking and attitudes towards learning English of Prathom Suksa 5 students between before and after studying with active learning activities combined with English communication skills training packages. The sample group included 14 of Prathom Suksa 5 students at an elementary school in Phichit Province. The research instruments were the active learning activities plans, the English communication skills training packages, the attitude test towards learning English, and the creativity test. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using the Wilcoxon matched – pairs signed – ranks test statistics. The results of the research showed that the active learning activity plan combined with the English communication skills training packages had the efficiency equal to 79.96 / 77.14 which was higher than the specified criteria; the effectiveness index was 0.6678 or 66.78% of learning progress; and students' ability to communicate in English, creative thinking and attitude towards learning English after studying were higher than before studying at the level of .01 significance.

Keywords: Active learning, English communication skills training packages, Learning achievement, Creative thinking

บทนำ

ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก และเป็นภาษาที่ใช้เผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงเกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน รวมทั้งการศึกษาต่อ ล้วนจำเป็นต้องใช้การสื่อสารผ่านภาษาอังกฤษ นอกจากนั้น ภาษาอังกฤษยังเป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, น.6) จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อก้าวสู่การเรียนรู้ในโลกกว้าง โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นกลุ่มสาระหลัก มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และกำหนดสมรรถนะของผู้เรียนที่ต้องมีความสามารถในการสื่อสารร่วมกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพราะทักษะเหล่านี้จะช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพให้มีความก้าวหน้าในอนาคต โดยเป้าหมายสำคัญคือมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น.190)

หลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ มีทักษะการสื่อสาร และมีเจตคติที่ดี สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (อดิگانต์ ทองมาก, 2552, น.1-5) การสอนภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์หลักต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ชีวิตจริงได้อย่างมีความหมาย ในบริบทของสถานการณ์ที่มีความหมายสอดคล้องกับหน้าที่ของภาษา และต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคม อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่านักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนไม่สามารถใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ไม่สามารถประยุกต์คำศัพท์ให้เป็นประโยชน์สนทนาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีปัญหาด้านการฟัง (พรสวรรค์ สืบอ, 2550, น.1)

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยภาพรวมของประเทศ ปรากฏว่านักเรียนไทยมีคะแนนการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 30.01 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อเทียบกับปี 2560 นักเรียนไทยมีคะแนนรายวิชาภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 33.13 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เพิ่มขึ้น 2.95 คิดเป็นร้อยละ 9.80 และเทียบกับปี 2558 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักเรียนมีคะแนนรายวิชาภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 40.31 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) แม้ว่าแนวโน้มคะแนนจะสูงขึ้น แต่ยังต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยคะแนนสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารมีคะแนนต่ำที่สุดเท่ากับ 39.16 คะแนน สอดคล้องกับคะแนนนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า คะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษก็อยู่ในระดับเดียวกับผลการทดสอบระดับชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2560, น.79) และผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลต.พานหิน ปีการศึกษา 2560 (กองการศึกษา เทศบาลต.พานหิน, 2560, น.37) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีผลการเรียนระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 34.80 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนระดับดีขึ้นไปเพียงร้อยละ 6.22 เท่านั้น ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมาก สะท้อนให้เห็นว่าความสามารถในด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทยยังตกต่ำเช่นเดิม โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ที่ควรจะต้องหันกลับมาทบทวนหลักสูตร วิธีการสอน เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหา สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายกับผู้เรียนเพื่อให้จดจำและดึงความรู้ออกมาใช้ด้วยการสร้างสรรค์แนวคิดในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น (ลัดดา หวังภุชิต, 2557, น.6-7) เน้นการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จัดกิจกรรมที่เอื้อต่อความสัมพันธ์ของผู้เรียน และสร้างสถานการณ์เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (อดิگانต์ ทองมาก, 2552, น.23) สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพราะเป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว (Wanner, 2015, pp.154-163) ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการแก้ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ (หน่วยศึกษานิเทศก์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการเรียน ผู้เรียนได้คิดและตัดสินใจจากการพูด ฟัง อ่าน และเขียน การสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการแก้ปัญหาและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (พรณิภา กิจเอก, 2550, น.18) การเรียนรู้เชิงรุกทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มี (Peko & Varga, 2014, pp.59-75) มีการแยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มีสามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเอง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบ โดยผู้สอนเป็นผู้สร้างสถานการณ์ชี้แนะประสบการณ์และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด และช่วยยกระดับผลเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมีความรู้ที่คงทนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต (พรณิภา กิจเอก, 2550, น.18)

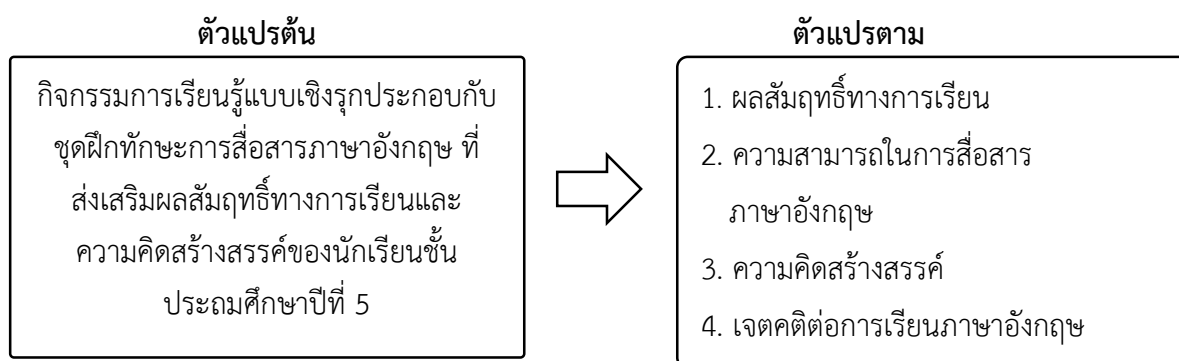
กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสารที่สามารถสร้างโอกาสสู่ทักษะอาชีพในชีวิตจริง แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ยังเป็นแนวทางใหม่สำหรับครูผู้สอนและผู้เรียน และกระบวนการเรียนรู้แบบเชิงรุกค่อนข้างยืดหยุ่นทำให้การกำกับเวลาให้เป็นไปตามแผนค่อนข้างยาก จึงจำเป็นต้องมีสื่อการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและกำกับเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ในภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ ชัดฝึกทักษะเป็นสื่อในการนำเสนอเนื้อหาตามสถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติมาสู่ความรู้ในรายวิชาได้มากขึ้น (กิดานันท์ มะลิทอง, 2548, น.277) โดยเฉพาะชัดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ของตนเองได้ มีเวลาคิดไตร่ตรองจนเกิดองค์ความรู้ฝังลึก สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16) ได้สรุปประโยชน์ของชัดฝึกทักษะว่า ชัดฝึกทักษะที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชัดฝึกทักษะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของปัญหาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่กิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น (Active) ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และทักษะอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์และเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชัดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้สูงขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนให้นำไปพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
5. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประชากร** ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพิจิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 95 คนประกอบด้วย 5 ห้องเรียน โดยแบ่งห้องเรียนแบบละความสามารถให้นักเรียนแต่ละห้องมีพื้นฐาน ความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพิจิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 14 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ประสบปัญหาสอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยอย่างชัดเจน คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดและมีความสนใจในการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุก จำนวน 15 แผนๆ ละ 1 ชั่วโมง พัฒนาขึ้นตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สังเคราะห์ขึ้นจากนักวิชาการหลายท่าน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 3 ขั้นการแบ่งปันความรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นการทบทวนความรู้ และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและนำไปใช้

3.2 ชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ชุด เป็นชุดฝึกที่เน้นการปฏิบัติโดยให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนรู้ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสนทนาตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

3.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3.4 แบบทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเขียนตอบและการทดสอบปฏิบัติการอ่านและการฟังภาษาอังกฤษ โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่าน และ 4) ด้านการเขียน

3.5 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปภาพ แบบ ก. ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การสร้างภาพ (Picture construction) จำนวน 10 ข้อ ชุดที่ 2 การเติมภาพให้สมบูรณ์ (Picture Completion) จำนวน 10 ข้อ และชุดที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน (Parallel Line) จำนวน 10 ข้อ การวาดภาพจากเส้นคู่ขนานที่กำหนดให้ จำนวน 10 คู่

3.6 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

3.1 แนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

3.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จนครบทุกแผน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างเรียนโดยการตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ตามลำดับดังนี้

1. นำคะแนนการทดสอบระหว่างเรียนและคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยสูตร E_1/E_2 ในการวิจัยครั้งนี้มีเกณฑ์กำหนดไว้ 75/75 และวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนและความคิดสร้างสรรค์ โดยคำนวณตามสูตรการหา E.I.

2. ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้สถิติ The Wilcoxon matched – pairs signed – ranks test

3. วิเคราะห์แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่ได้ปรับปรุงมาจากเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981) ดังต่อไปนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำมาก
- 1.50 - 2.49 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ
- 2.50 - 3.49 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง
- 4.50 - 5.00 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก

ผลการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.96/77.14 สูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป ถือว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพสูงมาก และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6678 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความก้าวหน้าในการเรียนหรือมีคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 66.78 ซึ่งเป็นการเพิ่มที่อยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน

รายการเปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน	ค่าเฉลี่ยหลังเรียน	Sum of Ranks (Negative)	Sum of Ranks (Positive)	Z	Sig.
ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	19.43	23.29	0.00	105.00	-3.309	.05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่า

ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการคิดคล่องแคล่ว ด้านการคิดริเริ่ม ด้านการคิดละเอียดลออ และด้านการคิดยืดหยุ่น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ความคิด สร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย ก่อนเรียน	ค่าเฉลี่ย หลังเรียน	Sum of Ranks (Negative)	Sum of Ranks (Positive)	Z	Sig.
1. คิดคล่องแคล่ว	22.71	25.50	0.00	91.00	-3.212	0.05
2. คิดริเริ่ม	22.36	24.86	0.00	91.00	-3.239	0.05
3. คิดละเอียดลออ	12.21	13.00	5.50	60.50	-2.673	0.05
4. คิดยืดหยุ่น	11.57	12.57	0.00	55.00	-2.889	0.05
รวม	68.86	75.93	0.00	105.00	-3.302	0.05

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมในระดับสูง ($\bar{X} = 4.06$) และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

รายการ เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย ก่อน เรียน	ค่าเฉลี่ย หลัง เรียน	Sum of Ranks (Negative)	Sum of Ranks (Positive)	Z	Sig.
เจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษ	3.88	4.06	0.00	120.00	-3.214	0.05

สรุปผลการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.96/77.14 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6678 หรือมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 66.78 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์และมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.96/77.14 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.6678 หรือมีผลการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.78 รวมทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ พักริยะห์ อาบู (2561) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านประกอบชุดสะพานเพลิน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สมพร ทับอาสา (2561) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ 4 โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสามารถพัฒนาให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้เป็นที่เชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนได้ถูกต้องและลึกซึ้งเกิดความคงทนถาวร ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เป็นอย่างดี และเกิดความรู้ความเข้าใจที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนเอง (ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา, 2547, น.27) ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มี มีการแยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มีสามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเอง ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด และช่วยยกระดับผลเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมีความรู้ที่คงทนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต (พรณิภา กิจเอก, 2550, น.18) นอกจากนั้นผู้วิจัยได้นำชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมาเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก ซึ่งเน้นกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา แล้วใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างการทำงานกันค้นหาคำตอบตามสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันมาเชื่อมโยงกับหัวข้อเรื่องที่เรียนและสอดแทรกหลักทางภาษา รวมทั้งฝึกฝนทักษะตามลำดับในชุดฝึกทักษะ จนสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ในระหว่างเรียนได้อย่างสมบูรณ์ ชุดฝึกทักษะเป็นสื่อในการนำเสนอเนื้อหาตามสถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติมาสู่ความรู้ในรายวิชาได้มากขึ้น (กิตานันท์ มะลิทอง, 2548, น.277) โดยเฉพาะชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ของตนเองได้ มีเวลาคิดไตร่ตรองจนเกิดองค์ความรู้ฝังลึก สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16) ได้สรุปประโยชน์ของชุดฝึกทักษะว่า ชุดฝึกทักษะที่ใช้ในการเรียนการ

สอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดฝึกทักษะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสร้างความพร้อม การนำชุดฝึกทักษะมารวมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกช่วยสร้างความรู้ตามความสนใจรายบุคคล มีความยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำงานในเวลาที่แตกต่างกัน กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจและเรียนรู้องค์ความรู้ต่างๆ รอบทิศทางทั้งความรู้ในชั้นเรียน ความรู้จากโลกภายนอกจากสารสนเทศในชีวิตประจำวัน

2. ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ จากการทดสอบสมมุติฐานปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุก ได้ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายโดยเน้นให้นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์จากสถานการณ์ต่างๆ ที่นำมาจุดประเด็นข้อสงสัยให้นักเรียนอยากค้นหาความรู้ และร่วมกันค้นหาคำตอบด้วยกระบวนการกลุ่ม ร่วมกันสนทนา แต่งประโยค และฝึกฝนการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ เกื้อกมล นิยม (2550, น.4) ที่ได้อธิบายว่า การให้โจทย์ปลายเปิด เป็นการเปิดหน้าต่างแห่งโอกาส ที่สนุกสนาน ทำทาย เด็กแต่ละคนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์งานออกมาแตกต่างกัน สุดแต่แต่ละกระบวนการทดลองและความช่างสังเกตของแต่ละคน และกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมที่ครบถ้วนและมีความซับซ้อนทุกขั้นตอนนี้ จะทำทนายให้เด็กสนุกไปกับการสังเกตและทดลองเพื่อพลิกแพลงค้นหารูปแบบวิธีการ จนเกิดเป็นเทคนิคต่างๆ ในการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การคิดและการวางแผนลำดับขั้นการทำงานอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญในขั้นตอนการทำงาน เด็กจะต้องใช้ทั้งปฏิภาณ ไหวพริบ สมาธิจดจ่อกับงาน เพื่อสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย เด็กจะเรียนรู้และซึมซับกระบวนการคิดและการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงาน สามารถนำเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ Peko and Varga. (2014, pp.59-75) พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตามบทเรียนภาษาโครเอเชีย และสนใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, น.2562) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เป็นอย่างดี เกิดความสนุกสนานจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในการเรียนการสอนและสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้ให้เกิดประโยชน์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและเกิดความรู้ความเข้าใจที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนเอง (ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา, 2547, น.27) การเรียนรู้เชิงรุกทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด และช่วยยกระดับผลเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมีความรู้ที่คงทนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการ

เรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต (พรณิภา กิจเอก, 2550, น.18)

4. ด้านเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จากการทดสอบสมมุติฐานปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wanner (2015, pp.154-163) พบว่า ผู้เรียนพอใจในวิธีสอนการเรียนรู้แบบเชิงรุกมากกว่าการนั่งฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับการวิจัยของ ฟักริยะห์ อาบู (2561) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยใช้หนังสืออ่านประกอบ ชุดสระพาเพลิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร ทับอาสา (2561) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ 4 โดยใช้ การเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกสามารถสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษได้ เนื่องมาจากเป็นกิจกรรมที่ใช้สถานการณ์ให้ร่วมกัน ค้นหาคำตอบ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างท้าทาย นอกจากนั้น กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก ยังทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย โดยสถานการณ์ที่นำมาให้นักเรียนค้นหาคำตอบเป็นสถานการณ์ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ไม่ยากเกินไปและไม่ซับซ้อนจนทำให้นักเรียนเกิดความเครียด แต่ได้ใช้คำถามที่แปลกใหม่ทำให้นักเรียนเกิดความสงสัยและต้องการคิดหาคำตอบ จึงมีความสุขจากการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจที่ได้มีแนวคิดใหม่ๆ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ดังนั้น ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนสูงขึ้นจึงสรุปได้ว่าเกิดจากบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ แคลร์และเฮเนส (Clair & Haynes, 1994, pp.22-26) ที่อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ควรจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องไม่รู้สึกเครียด กลัว หรือกังวล เพราะความเครียด ความกลัว หรือความกังวลจะลดความกระตือรือร้นของผู้เรียนในการเรียนรู้และรับรู้อาษา ผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีที่สุดในสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีความสุขในการเรียนรู้ มีคนคอยให้กำลังใจและเกิดการเรียนอย่างท้าทายในขั้นที่เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคยดังนั้นผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการอธิบายวิธีการในการเรียน และต้องคอยดูแลให้คำ แนะนำ เมื่อนักเรียนสงสัยในกระบวนการเรียนรู้ควรทบทวนข้อตกลงต่างๆ จนเข้าใจจึงต้องมีเวลาในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนพอสมควร

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ควรจัดกลุ่มให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติกิจกรรมในชุดฝึกทักษะร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และควรให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลการเรียนรู้ของเพื่อนด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ครบทุกคน

1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ควรสอดแทรกกิจกรรมการกำกับตนเองสอดแทรกหลักคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ความรับผิดชอบในตัวเองเพราะในการทำงานของนักเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย

1.4 ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเครียด และการสะท้อนผลการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคการเรียนรู้เชิงรุก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุกประกอบด้วยชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ กับการสอนแบบอื่นเพื่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ชัดเจน

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเชิงรุก ร่วมกับเทคนิคการส่งเสริมการสื่อสารภาษาอังกฤษ ให้ได้แนวทางการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนด้านอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองการศึกษา เทศบาลตะพานหิน. (2560). *รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตะพานหิน ปีการศึกษา 2560*. พิจิตร: เทศบาลตะพานหิน.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- เกื้อกมล นิยม. (2550). *มากกว่าศิลปะ พิมพ์ภาพ ภาพพิมพ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สานอักษร.
- ประเสริฐ สำเภาอด. (2552). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พรณิภา กิจเอก. (2550). *ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกระตือรือร้นต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- พรสวรรค์ สืบอ. (2550). *สุดยอวิธีสอนภาษาอังกฤษนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ฟักริยะห์ อาบ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านประกอบ ชุดสะพานพาสานฝัน*. ปัตตานี: โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านกาหยอ.
- ลัดดา หวังภิชิต. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ*.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *หลักสูตรฝึกอบรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยกระบวนการ Coaching & Mentoring*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- ศิริพร มโนพิเชฐวัฒนา. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น เรื่อง ร่างกายมนุษย์. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET). สืบค้นจาก http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONETP6_2558.pdf.
- สมพร ทับอาสา. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ 4 โดยใช้ Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวใหญ่. นครราชสีมา: โรงเรียนบัวใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1. (2560). รายงานผลคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1. พิจิตร: ฝ่ายวิชาการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. เอกสารประกอบการประชุมโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน, ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อดิกันต์ ทองมาก. (2552). การใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Best Johnson, W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Claire, E. & Haynes, J. (1994). *Classroom Teacher's ESL Survival Kit 1*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Peko A. & Varga R. (2014). Active Learning in Classrooms. *Život i škola*. 31(15): 59-75.
- Wanner Thomas. (2015). Enhancing Student Engagement and Active Learning through Just-in-Time Teaching and the use of PowerPoint. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. 27(1), 154-163.

การอ้างอิงบทความ

เยาวลักษณ์ ภาวะโชติ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 2(4), 53-65. สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/242755/>

